

Hová süllyed a politikai kultúra?

Borzasztó látni, bántó hallani, hogy a magyar s (úgy általában véve) az európai közélet milyen kulturálatlanná vált. Mert ami a politikusok szájából néhanapján „kiömlik”; ahogy egyik-másik viselkedik; amiképp a közösség színe előtt megjelenik – mindennek nevezhető, csak éppen az egymást tisztelő, az emberi méltóságot szem előtt tartó kulturált viselkedésnek nem. Valahol félrecsúszott a vitatkozás színvonala, valahol lealacsonyodott a politikai kultúra. Nem tudni hol, s mikor – de igen gyorsan, szemünk láttára igénytelenedett el minden körülöttünk. Amint a tömegtársadalom fogyasztói igényeit kielégítő médiumok kulturáltsága, az agyonnézett kereskedelmi televíziók és gyűröttre hajtogatott pletykalapok igénytelen papírjainak látnivalója, tartalmatlansága; úgy a politikai közbeszéd is szép lassan a „csúnya, zöld varangyos béka” feneke alá került...

De kik lehetnek ezért a felelősek? Kik azok, akik egyre lejjebb húzták és húzzák a színvonalat, akik egyre inkább kitolják a „vulgaritás” ingerküszöbét?

Európa-szerte, így a magyarság nemzetesztében is, vadhajtaszként nőtt ki egyfajta liberális értelmiségi alapállás. A „nem tetszik semmi”, a „mindenki hülye”, a „minden teremtő cselekvés ócska” attitűd. Leginkább az internetes média ütőerein érezni ezt. De sajnós, mint minden haszonelvű és manipulatív, anyagi érdekekkel átszótt fogyasztói társadalomban, erre a magatartásra vannak is vevők: az egyébként transzcendens, normák nélkül sodródó, útkereső fiatalok. (És ma már egyre inkább minden generáció.) Így a politikusok – eltévesztve a közösség szolgálatának kötelességét, félreértve a helyzetükből eredő példaértékű szerepüket – beállnak az igénytelenné válás egyre hosszabban kígyózó sorába.

Pedig a történelem nem erre tanítja őket! A görög városállamokban azt az állampolgárt, aki nem foglalkozott tisztességesen a közügyekkel, a hazával és a családdal (nem törődött az Oikoszszal), nos őt, „nemes egyszerűséggel” csak „idiotosz”-nak hívták kortársai. És ez a jelző, már akkor is igencsak pejoratív jelentésű volt. De a középkori vagy rendi országgyűlések szintén, ha telis-tele voltak is cselszövésessel és hazaárulással – egyáltalán nem süllyedtek le a közönségesség szintjére. A nemesek, majd később a polgári parlamentek tagjai tartották is magukat az „úriember” attitűdhez.

De mindez az ezredfordulóra megváltozott. A modern, liberális alapon szervezett tömegdemokráciák működtetői, főszereplői elsüllyedtek az igénytelenség posványában.

Ha az uniós parlamentre vetjük szemünket, káromkodó liberális vezetőket, agresszív magatartású, hevesen gesztikuláló, kétes előéletű közszereplőket láthatunk. A liberális politikus prototípusa Daniel Cohn-Bendit (aki vezető is egyben), egykor lázadó marxista, majd idősödő gyermekmoleesztáló ficsúr, aki ma is oly büszke szabados életvitelére. Most pedig a „bölcsek kövének” kizárólagos birtokosaként stigmákat süt emberekre. Aki nem liberális, vagy nem ért egyet az ő zavaros elveivel, az „fasiszta”, de legalábbis „antidemokrata”.

És ez történik Magyarországon is. És általában véve a magyarság körében. A liberális értelmiség és a politikusi garnitúra – a magaslóról ítélkezik élők és holtak fölött. Ki a demokrata, s ki a kirekesztő? Ki az emberi jogok védelmezője, s ki az eltirója?

De miközben jogtalanul ítélkezik, talán maga sem veszi észre, hogy mérhetetlenül igénytelen stílusban, néha lealacsonyító, az emberi tisztelet és méltóságot bántó módon teszi. Mert teheti. Hisz övé (legalábbis úgy hiszi) a nyilvános közbeszéd territórium.

Mi dolog maradt még, mely arra készítetne egy hagyománytisztelő, haladó-konzervatív polgárt, hogy a közéletben tisztességes vitát folytasson? – tehetjük fel hát a kérdést.

Hisz valami kiveszett a magyar közéletből. A balliberális oldalon ugyanis csak a beteges gyűlölet maradt. A köpködés, a káromkodás. Akár a szélsőjobb oldalon! Mintha a két ellentétes politikai pólus a stílusában összeérne... Hisz köpködnek a szélsőjobb oldaliak, köpködnek a liberálisok is minálunk.

De mit is kezdenénk egy olyan véleménnyel, amivel a magyarországi balliberális politikusok a Békementről imígyen ítélik: „Orbán Viktor a saját szélsőségeit felhasználva mozgósított egy utolsó rohamra – az ország békéje ellen”. Magyarázzuk el, hogy mit jelent a szélsőség a politikában? Meséljünk arról, hogy miként lehetséges egy közösséget felépíteni? Hogy miképp viselkedik egy patrióta? És végül, mutassuk meg nekik, hogy milyen pozitív erőket szabadít fel a hit és a remény?

De mit is tehetné az ellen, hogy a magyar médiában (legutóbb a Népszava hasábjain Sütő Imre publicista) a határon túli magyarok szavazati jogát kérdőjelezi meg. És továbbmenve a furcsa logikán, megvádolják őket a kétharmados Fidesz-KDNP győzelemmel? Mit is szólhatunk ahhoz, hogy gyakorlatilag a határon túli magyarság nemzettesthez való gazdasági és politikai hozzátartozása után, a kulturális összekapcsolódást is tagadják? Nem sokat. Egyre kevésbé, egyre kevesebbet... De legalább szembenézhetünk vele, íme: ilyen a liberális alapállás!

És a stílus?

Mert mit is mondhatnánk arra, mikor egyre csak ömlenek az olyan mocskos szavak a magyarországi balliberális oldal „de facto” vezérének, Gyurcsány Ferencnek a szájából, amelyeket a nyomdafesték sem bírna el? Szóljunk rá, akár egy kisiskolásra, hogy legalább ne beszéljen csúnyán? Nem sok értelme lenne, hisz ha a mondatairól lehámozzuk a narcisztikus önimádatot és a szidalmakat – nem marad semmi, csak a tátongó sötét űr.

Nem tudjuk, hogy mikor történt, de a politikai balliberális oldal és az értelmiségi holdudvar átlépett egy politikai „kultúrhatárt”. Így mára elvesztették vitaképességüket. Régiesen szólva: nem

párbajképesek már. Valószínűleg az évek hosszú tipródása, a beteg lelkük folytonos frusztrációja, az irigység, a hatalom- és a pénzéhség kellett ehhez; s már ki is írták magukat a nemzet szellemi közösségéből. Voltaképp senki nem közösi tette ki őket (bármennyire is ezt akarják sugallni); inkább támadtak ők maguk a közösség ellen.

A stílus és a nemzetellenes stigmák „kiosztása” mellett még egy olyan jól látható alapállás jellemzi őket, amellyel a klasszikus (kétszáz éve élő) liberálisok gondolatait csúfolják meg. Szerintük ugyanis mindenki más, aki nem a liberális, mára inkább nem a „szabados” elveket követi, az nem része az európaiságnak. Aki konzervatív, vagy éppen vallásos, az szerintük a liberalizmus ellen van – tehát Európa-ellenes. (Holott Európa történetében a vallásosság, a kereszténység különböző ágainak követése – maga volt az európai kultúra!)

Nos, akinek nem inge, ne vegye magára! De akinek a nemzethez való viszonya kimerül a provokációban, a sértegetésben, a magyar emberek „lebirkázásában”, esetleg a többi európai néphez való lealázásában, pusztán mert más értékeket vall – az kérem ne csodálkozzon azon, ha nem szívesen látják ebben a közösségben! Az voltaképp szabad akaratából döntött úgy, hogy nem akar ehhez a közösséghez tartozni. Szíve joga. Nincs röghöz kötve; a kozmopolitizmus és az internacionalizmus létező gyakorlat.

Érdemes lenne azonban az említett hölgyeknek és uraknak egyszer a tükörbe nézniük és mélyen azon is elgondolkozniuk, hogy milyen jupon is állítják azt, hogy a jobboldali (értsd. konzervatív, hagyománytisztelő és patrióta) alapállás Európa-ellenes lenne? (Megjegyzem: számtalan esetben csúsztatják össze az Európai Unió egyes jogszabályait az európai hagyományokkal!) Egyáltalán, honnan veszik azt a bátorságot, hogy a magyar jobboldali gondolkodókat vagy a szavazókat kirekesszék az európai kultúrkörből?

Tehát jogos a kérdés: Ki rekeszt ki kít?

„A stílus mögött egy ember van, az ember mögött egy élet van.” Ha komolyan vesszük Kosztolányi sorait, akkor bizony el kell gondolkodnunk azon is, hogy vajon milyen élete van azoknak, akik csak gyűlölködni tudnak. Voltaképp sajnálni kellene őket. De cselekvésük romboló szándékából ered, ez pedig nehezen bocsátható meg.